

12.7.2010

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Petycja 1021/2003, którą złożyła Alexandra Pentaraki (Grecja), w sprawie uznawania w Grecji stopni naukowych uzyskanych na zagranicznych uniwersytetach

1. Streszczenie petycji

Składająca petycję pragnie nostryfikować w Grecji dyplom licencjata psychologii, jaki uzyskała w amerykańskiej uczelni prywatnej w Grecji oraz jej brytyjskiego stopnia magistra, tak aby mogła kontynuować studia wyższe. Twierdzi ona, że do 1999 r. takie stopnie naukowe były uznawane przez państwo greckie, jednak nie ma to już miejsca obecnie.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 6 kwietnia 2004 r. Na mocy art. 175 ust. 4 zwrócono się do Komisji o udzielenie informacji.

3. Odpowiedź Komisji otrzymana w dniu 6 lipca 2004 r.

Składająca petycję, obywatelka Grecji, studiowała psychologię na amerykańskiej uczelni prywatnej w Salonikach i kontynuowała studia w Wielkiej Brytanii, gdzie na Uniwersytecie w Essex uzyskała stopień magistra. Jest ona członkiem Brytyjskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz może pracować w charakterze asystenta psychologa w Wielkiej Brytanii.

Składająca petycję zaznacza, że państwo greckie nie uznaje uczelnianego statusu American College w Salonikach i stwierdza, że jej życzeniem jest uznanie posiadanych przez nią stopni naukowych w Grecji, aby mogła kontynuować studia.

Istnieją dwa służące różnym celom rodzaje procedury uznawania kwalifikacji: procedura uznawania tytułów akademickich oraz procedura uznawania kwalifikacji zawodowych.

Uznanie tytułu akademickiego, które wydaje się być przedmiotem niniejszej petycji, umożliwia kontynuację studiów w innym państwie.

Uznanie kwalifikacji zawodowych ułatwia swobodny przepływ pracowników w UE. Dotyczy ono uznawania kwalifikacji wymaganych przy dostępie do zawodu w różnych państwach członkowskich i jest regulowane przez prawo wspólnotowe (głównie przez dyrektywy 89/48/EWG¹ oraz 95/51/EWG).

W niniejszym przypadku, pomimo że składająca petycję posiada brytyjski stopień magistra psychologii oraz jest członkiem Brytyjskiego Towarzystwa Psychologicznego, co wydaje się wskazywać na posiadanie przez nią kwalifikacji zawodowych w rozumieniu dyrektywy 89/48/EWG oraz na fakt objęcia jej przypadku rzeczoną dyrektywą, autorka petycji nie ubiega się o uznanie kwalifikacji zawodowych.

Natomiast uznawanie dyplomów dla celów akademickich podlega kompetencji państw członkowskich. Nie istnieją żadne przepisy wspólnotowe nakładające obowiązek wzajemnego uznawania dyplomów, a każde państwo członkowskie jest odpowiedzialne za program oraz organizację własnego systemu szkolnictwa.

W tym kontekście uniwersytety, które są instytucjami autonomicznymi, są całkowicie odpowiedzialne za kształt swych programów nauczania oraz za przyznawanie studentom dyplomów i certyfikatów. Władze państw członkowskich posiadają prawo oceny, czy wykształcenie uzyskane przez posiadacza dyplomu odpowiada poziomowi wymaganemu przez ustawodawstwo krajowe. Mogą one również ustalać zasady dotyczące tego rodzaju procedur. Jednakże zgodnie z art. 12 Traktatu są one zobowiązane do niestosowania żadnej bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji na podstawie narodowości.

Z informacji zawartych w petycji nie wynika jasno, czy składająca petycję skontaktowała się z DIKATSA - krajowym organem właściwym do spraw uznawania tytułów akademickich oraz czy (i na jakiej podstawie) DIKATSA nie uznała jej dyplomów. W związku z powyższym służby Komisji skontaktują się ze składającą petycję w celu wyjaśnienia sytuacji. Po uzyskaniu informacji uzupełniających Komisja zbada, czy doszło do naruszenia prawa wspólnotowego.

Po uzyskaniu wyżej wymienionych wyjaśnień służby Komisji będą na bieżąco informować Parlament o przebiegu sprawy.

4. Odpowiedź Komisji otrzymana w dniu 18 sierpnia 2005 r.

Służby Komisji skontaktowały się ze składającą petycję w dniu 27 lipca 2004 r. (ref.

¹ It must be noted that Directive 89/48/EEC on a general system for the recognition of higher-education diplomas awarded on completion of professional education and training of at least three years' duration is applicable only if the migrant is a fully qualified professional in his Home Member State and wishes to exercise the same profession in another Member State. On the basis of information available to the European Commission, the petitioner is not a fully qualified professional in the United Kingdom given that she does not hold the qualification of clinical psychologist which corresponds, in Greece, to the profession of psychologist. On this ground, the decision of the Greek authorities is not in contradiction with Community law.'

D(04)18633) wyjaśniając zasady uznawania tytułów akademickich. Składająca petycję została poproszona o wyjaśnienie, czy kontaktowała się już z DIKATSA, która jest greckim organem właściwym dla uznawania tytułów akademickich. Została również poproszona o przesłanie Komisji korespondencji prowadzonej z DIKATSA, jak również wszystkich odnośnych dokumentów, w których wymienione są powody nieuznania jej stopnia naukowego.

Składająca petycję udzieliła odpowiedzi w dniu 24 sierpnia 2004 r. Nie przekazała ona Komisji żadnych dodatkowych dokumentów, wspomniała jednak, że przyczyną nieuznania jej kwalifikacji jest fakt, iż odbyła studia licencjackie nie na publicznym uniwersytecie greckim, ale w prywatnej szkole nieuznawanej przez państwo greckie. Składająca petycję odniosła się również do prawa greckiego, które rzekomo stwierdza, iż tytuły magisterskie uzyskane przed 1997 r. są przez DIKATSA uznawane, natomiast te uzyskane po 1997 r. uznawane już nie są. Uważa ona, że jest to niesprawiedliwe traktowanie studentów, którzy uzyskali tytuły magisterskie po 1997 r.

Dossier składającej petycję jest nadal niekompletne. Służby Komisji ponownie skontaktowały się z autorką petycji w dniu 19 września 2004 r., wspominając, że DIKATSA podejmuje oficjalne decyzje w sprawie wniosków o uznanie kwalifikacji i zwróciły się z prośbą o przekazanie takiej decyzji albo jakichkolwiek innych odnośnych dokumentów. Poproszono również składającą petycję o przesłanie do Komisji kopii aktu prawnego, na który się powołuje. Pozwoliłoby to służbom Komisji udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania w oparciu o wszelkie niezbędne elementy.

Autorka petycji została poinformowana, iż nieuznawanie przez państwo greckie szkoły, w której studiowała, jest kwestią, która leży w gestii państw członkowskich.

Służby Komisji czekają zatem, aż składająca petycję uzupełni swoje dossier o niezbędne dokumenty, które pozwoliłyby udzielić Parlamentowi odpowiedzi w kwestii uznania jej tytułów akademickich.

Składająca petycję wspomina również, iż wystąpiła do władz greckich o uznanie jej kwalifikacji zawodowych, jednak bez powodzenia.

5. Odpowiedź Komisji otrzymana w dniu 3 lipca 2006 r.

Składająca petycję, obywatelka Grecji, studiowała psychologię na amerykańskiej prywatnej uczelni w Salonikach. Po przeprowadzce do Wielkiej Brytanii kontynuowała studia na Uniwersytecie w Essex gdzie uzyskała stopień magistra. Zaznacza ona, że władze greckie nie uznają uczelnianego statusu American College w Salonikach. Życzeniem jej jest uzyskanie uznania posiadanych przez nią stopni naukowych, aby mogła kontynuować studia w Grecji.

Służby Komisji już kilkakrotnie kontaktowały się z autorką petycji w 2004 r. i 2005 r. W swojej korespondencji poinformowały ją o następujących faktach:

- Ponieważ dossier składającej petycję było niekompletne, Komisja zwróciła się do zainteresowanej z prośbą o dostarczenie Komisji pisma zawierającego oficjalną decyzję wydaną przez DIKATSA z wyszczególnieniem powodów odmowy uznania uzyskanych przez nią tytułów akademickich oraz wszelkich innych odnośnych dokumentów.

- Uznawanie dyplomów dla celów akademickich podlega kompetencji państw członkowskich. Każde państwo członkowskie jest odpowiedzialne za zawartość programów nauczania oraz organizację własnego systemu szkolnictwa. W związku z powyższym władze krajowe mają prawo zażądać uznania tytułu akademickiego przed udzieleniem zgody na podjęcie kształcenia w ich krajowym systemie szkolnictwa. Władze państw członkowskich posiadają prawo oceny, czy wykształcenie uzyskane przez posiadacza dyplomu odpowiada poziomowi wymaganemu przez ustawodawstwo krajowe. Mogą też ustalać zasady dotyczące tego rodzaju procedur. Jednakże zgodnie z art. 12 traktatu jakakolwiek bezpośrednia lub pośrednia dyskryminacja ze względu na narodowość jest niedozwolona. Z informacji dostarczonych przez składającą petycję wynika, że żadna dyskryminacja w tym przypadku nie miała miejsca.

Składająca petycję udzieliła odpowiedzi w dniu 24 sierpnia 2004 r., że przyczyną nieuznania jej kwalifikacji jest fakt, iż odbyła studia licencjackie nie na publicznym uniwersytecie greckim, ale w prywatnej szkole nie uznawanej przez państwo greckie. Niemniej jednak nie dostarczyła Komisji ostatecznej decyzji wydanej przez DIKATSA, ani żadnych innych odnośnych dokumentów.

W dniu 19 stycznia 2006 r. składająca petycję zawiadomiła Komisję, że została poinformowana przez greckiego prawnika o fakcie, iż w myśl obecnego prawa greckiego uzyskane przez nią stopnie naukowe nie mogą zostać uznane przez DIKATSA.

W dniu 27 stycznia 2006 r. Komisja skontaktowała się z autorką petycji i poinformowała ją, że nie ma podstaw do interwencji Komisji w tej sprawie z następujących przyczyn:

- Dyrektywa 89/48/EWG nie ma zastosowania w jej sprawie. Dyrektywa ta ma zastosowanie jedynie w przypadku, gdy migrant uzyskał pełne kwalifikacje zawodowe w swoim państwie członkowskim i pragnie wykonywać ten sam zawód w innym państwie członkowskim. Z dostępnych informacji wynika, że składającą petycję nie uzyskała pełnych kwalifikacji zawodowych w Wielkiej Brytanii, biorąc pod uwagę, iż nie ma ona uprawnień psychologa klinicznego, który to tytuł odpowiada w Grecji zawodowi psychologa. W tym kontekście decyzja władz greckich nie stoi w sprzeczności z prawem wspólnotowym.
- Dyplom uzyskany przez składającą petycję jest dyplomem z kraju trzeciego, dlatego też w kompetencji władz greckich leży zaopiniowanie czy wspomniany dyplom może zostać uznany za odpowiednik dyplomu greckiego.
- Ponieważ składająca petycję nie dostarczyła Komisji ostatecznej decyzji wydanej przez DIKATSA, Komisja nie może stwierdzić czy właściwy urząd grecki wydał już oficjalną decyzję w sprawie wniosku składającej petycję. Tym samym Komisja nie jest w stanie przesądzić z góry o jakiegokolwiek decyzji właściwego urzędu greckiego w sprawie wniosku o uznanie kwalifikacji akademickich autorki petycji.

6. Odpowiedź Komisji otrzymana w dniu 12 lipca 2010 r.

Petycja

Autorka petycji, obywatelka Grecji, studiowała psychologię na amerykańskiej prywatnej uczelni w Salonikach, gdzie uzyskała tytuł licencjata, a następnie kontynuowała studia w Wielkiej Brytanii, gdzie na Uniwersytecie w Essex uzyskała stopień magistra. Jest ona członkiem Brytyjskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz posiada kwalifikacje do pracy w charakterze asystenta psychologa w Wielkiej Brytanii. W lipcu 2008 r. uzyskała ona tytuł doktora (Uniwersytet Londyński, King's College). W piśmie skierowanym do Komisji dnia 26 kwietnia 2009 r. wskazuje ona, że jest biegłym psychologiem Brytyjskiego Towarzystwa Psychologicznego, co oznacza, że może pracować niezależnie i w szerszym zakresie niż asystent psychologa.

Składająca petycję początkowo sprzeciwiała się faktowi, że państwo greckie nie uznaje jej tytułu licencjata uzyskanego w American College w Salonikach. Stwierdza ona, że jej życzeniem było uzyskanie uznania posiadanych przez nią stopni naukowych w Grecji, aby mogła kontynuować studia.

We wcześniejszych pismach Komisja Europejska poinformowała Komisję Petycji o kolejnych etapach badania tej sprawy. Komisja zwróciła szczególnie uwagę, że z dostępnych informacji wynika, że składającą petycję nie uzyskała pełnych kwalifikacji zawodowych w Wielkiej Brytanii, biorąc pod uwagę, iż nie ma ona uprawnień psychologa klinicznego, który to tytuł odpowiada w Grecji zawodowi psychologa. Jeżeli chodzi o uznawanie tytułów akademickich Komisja wyjaśniła aktualny stan prawodawstwa unijnego w tej kwestii, które nakłada obowiązek organizacji systemu kształcenia, a także uznawania tytułów akademickich na państwa członkowskie, nie zaś instytucje unijne. W oparciu o powyższe fakty Komisja Petycji zamknęła sprawę w 2006 r.

Następnie autorka petycji złożyła skargę w związku z publikacją jej danych osobowych na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego w związku z jej petycją oraz przesłała Komisji Europejskiej i do Komisji Petycji nowe informacje i nowych wniosków (wyżej wymienione pismo z 26 kwietnia 2009 r.). W oparciu o nowe elementy Komisja Petycji postanowiła w lutym 2010 r. ponownie rozpatrzyć petycję.

Aktualne życzenia petycji obejmują zatem przede wszystkim aktualizację na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego informacji o jej nowych kwalifikacjach akademickich i zawodowych¹, a ponadto uznanie tych kwalifikacji w Grecji.

Uwagi Komisji

¹ Ostatnie pismo do Komisji Petycji z dnia 30 marca 2010 r. zostało podpisane w następujący sposób:
dr Alexandra Pentaraki, doktor psychologii
Psycholog kliniczny, neuropsycholog
Honorary Visiting Research Fellow
Instytut Psychiatrii londyńskiego King's College
De Crespigny Park, Londyn
Scientific Fellow
Oddział Psychiatrii
Szpital Ogólny Hippocraton
Saloniki, Grecja

Jeżeli chodzi o publikację danych osobowych autorki petycji na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego bez uprzedniego poinformowania zainteresowanej osoby, Komisja Europejska przekazała jej pismo do Komisji Petycji, która posiada kompetencje w tej sprawie, oraz poinformowała o tym fakcie składającą petycję.

Jeżeli chodzi o uznanie kwalifikacji, Komisja Europejska poinformowała autorkę petycji o orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości z 23 października 2008 r. w sprawie Komisja przeciw Grecji nr C-274/05, która dotyczyła podobnych trudności z nieuznawaniem dyplomów w Grecji. Grecja nie wypełniła swych zobowiązań wynikających z dyrektywy nr 89/48 będącej poprzedniczką dyrektywy nr 2005/36/WE dotyczącej uznawania kwalifikacji zawodowych. W przeszłości Grecja odrzucała od razu wnioski o uznanie kwalifikacji i nie dokonywała porównań kwalifikacji uzyskanych za granicą z krajowymi wymogami w tym względzie.

Uznanie tytułów akademickich:

W otwartym ponownie dossier znajdują się dwie decyzje DOATAP (greckiego organu odpowiedzialnego za uznawanie tytułów uniwersyteckich lub uzyskanych na wyższych uczelniach technicznych przyznanych przez uznane placówki szkolnictwa wyższego za granicą) dotyczące uznawania tytułów akademickich:

- decyzja nr 25 1-2964 z 19 listopada 2009 r. w sprawie odmowy uznania dyplomu doktorskiego autorki petycji w związku z nieuznaniem jej dyplomu licencjackiego uzyskanego na prywatnej uczelni wyższej w Salonikach;
- decyzja nr 25 1-2970 z 19 listopada 2009 r. w sprawie odmowy uznania dyplomu magisterskiego z podobnym uzasadnieniem.

Jednak fragment oświadczenia DOATAP z dnia 18 stycznia 2010 r. sprawia wrażenie modyfikacji praktyk DOATAP w tej kwestii.

W dniu 8 marca 2010 r. autorka petycji złożyła w DOATAP wniosek o ponowne rozpatrzenie tych decyzji.

Komisja zwraca uwagę, że głównym powodem wniosku o uznanie jej tytułu naukowego była kontynuacja studiów. Powód ten utracił już ważność, ponieważ autorka petycji, uzyskawszy tytuł doktora, zakończyła proces kształcenia. Zatem, jak wynika z całości dossier, w chwili obecnej znaczenie ma dla niej raczej uznanie kwalifikacji zawodowych.

Uznanie kwalifikacji zawodowych:

Instrumentem prawnym regulującym uznawanie kwalifikacji zawodowych jest dyrektywa 2005/36/WE. Dyrektywa ta poddawana jest w chwili obecnej ocenie przez dyrekcję generalną ds. rynku wewnętrznego i usług, która potrwa do 2011 r. Dyrektywa ta ma zastosowanie pod warunkiem, że dany zawód podlega regulacji w przyjmującym państwie członkowskim. Zawód psychologa podlega regulacji w Grecji, wymaga dyplomu ukończenia studiów wyższych (studia 3-4-letnie), patrz art. 11 lit. d dyrektywy 2005/36/WE.

Zawód psychologa nie podlega harmonizacji na terenie UE. Dlatego też uznawanie

kwalfikacji psychologów podlega przepisom tzw. systemu ogólnego przedstawionego w tytule III, rozdziale I dyrektywy. Uzasadnienie systemu jest takie, że przyjmujące państwo członkowskie musi umożliwić obywatelowi UE wykonywanie na swoim terytorium danego zawodu, nawet jeżeli obywatel ten nie posiada wymaganego dyplomu krajowego, pod warunkiem że ma dyplom wymagany w innym państwie członkowskim dla rozpoczęcia wykonywania lub dalszego wykonywania tego samego zawodu. Jednakże dyrektywa nie zawiera wymogu, aby państwa członkowskie automatycznie uznawały kwalifikacje zawodowe psychologów. W przypadku, gdy istnieją znaczące różnice pomiędzy wykształceniem migranta oraz nabytymi przez niego w drodze szkoleń kwalifikacjami zawodowymi (w odniesieniu do okresu trwania lub zakresu), a wymogami obowiązującymi w przyjmującym państwie członkowskim, państwo to może zastosować w stosunku do migranta środki wyrównawcze (staż adaptacyjny lub test umiejętności). Jednak to do migranta, nie zaś do państwa członkowskiego, należy wybór środków wyrównawczych.

Zgodnie z art. 14 ust. 4 dyrektywy 2005/36/WE «„zasadniczo różniący się materiał” oznacza materiał, którego znajomość jest niezbędna dla wykonywania zawodu, a w odniesieniu do którego kształcenie odbyte przez migranta wykazuje istotne różnice pod względem długości i treści w porównaniu kształceniem wymaganym przez przyjmujące Państwo Członkowskie.»

Oдноśne władze greckie powinny wyjaśnić i wskazać ubiegającemu się obywatelowi takie istotne różnice zamierzając zastosować w stosunku do niego ewentualne środki wyrównawcze. Zgodnie z wyżej wymienionym orzeczeniem sądu z października 2008 r. nie mogą one automatycznie odrzucić takiego wniosku.

Organ grecki zajmujący się uznawaniem kwalifikacji zawodowych, decyzją z dnia 29 września 2009 r. wskazuje, że programy studiów zrealizowane przez autorkę petycji w celu zdobycia posiadanych tytułów naukowych znacznie różnią się od odpowiadających im programów studiów na analogicznych wydziałach uniwersytetów greckich, a poza tym jej doświadczenie zawodowe w City College odnosiło się do nauczania, nie zaś do wykonywania zawodu psychologa. Jeżeli zaś chodzi o nauczanie, organ ten ustalił, że autorka petycji nie nauczwała przedmiotów odnoszących się do niedostatków odkrytych w jej wykształceniu akademickim.

Organ ten uznał zatem, że składająca petycję posiada niedostatki w wykształceniu i jednomyślnie postanowił wprowadzić środki wyrównawcze w następujących dziedzinach: (1) psychometria i (2) psychologia kliniczna. Jeżeli zamiast testów umiejętności autorka petycji wybrałaby okres adaptacyjny, organ postanowił, że okres ten powinien wynosić sześć miesięcy.

Komisja nie jest w stanie ocenić szczegółów technicznych kwalifikacji krajowych ani też szczegółowych wymogów warunkujących dostęp do wykonywania zawodu psychologa w Grecji, jednak na mocy dyrektywy władze greckie mają prawo narzucić środki wyrównawcze w przypadku znaczących różnic programowych.

Jeżeli składająca petycję sprzeciwia się takim środkom wyrównawczym, może ona wpięrw odwołać się od decyzji podjętej przez władze greckie. Służby Komisji pragną zwrócić uwagę na dekret prezydencki nr 38 (dziennik urzędowy rządu greckiego (FEK), A, nr 78 z 25.5.2010, s. 01537-01652), który transponuje do prawa greckiego dyrektywę 2005/36/WE, a zwłaszcza na art. 57 (transponujący art. 51 dyrektywy). Artykuł 51 dyrektywy stanowi, że

decyzja właściwego organu odpowiedzialnego za uznawanie kwalifikacji zawodowych powinna podlegać odwołaniu w ramach prawa krajowego. Ponieważ dyrektywa powinna zostać transponowana dnia 20 października 2007 r. prawo do dotyczy również decyzji podjętych przez właściwe organy przed przyjęciem dekretu prezydenckiego nr 38. Jeżeli to nie pomoże składającej petycji znaleźć zadowalającego rozwiązania, może ona skontaktować się z Solvitem, internetową siecią służącą rozwiązywaniu problemów, w ramach której państwa członkowskie współpracują ze sobą w celu rozwiązywania - z pominięciem postępowania sądowego - problemów wynikających z nieprawidłowego stosowania przez władze publiczne prawa rynku wewnętrznego. Korzystanie z sieci Solvit jest nieodpłatne.